

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
2644-19

meddelad i Stockholm den 26 maj 2020

KLAGANDE

Lendify AB momsgrupp
Östermalmstorg 1
114 42 Stockholm

MOTPART

Skatteverket
171 94 Solna

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Skatterättsnämndens beslut den 9 april 2019 i ärende dnr 6-18/I

SAKEN

Förhandsbesked om mervärdesskatt

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen förklarar, med ändring av Skatterättsnämndens förhandsbesked när det gäller frågorna 4–6, att de tillhandahållanden som omfattas av dessa frågor är undantagna från skatteplikt till mervärdesskatt.

Dok.Id 218710

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 13

Telefon
08-561 676 00
E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se
www.hogstaforvaltningsdomstolen.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag–fredag
08:00–16:30

BAKGRUND

1. Omsättning av en tjänst är som huvudregel mervärdesskattepliktig. Omsättning av bank- och finansieringstjänster undantas emellertid från skatteplikt.
2. Lendify AB, som ingår i en momsgrupp, driver via en digital plattform en verksamhet som går ut på att kreditgivare som önskar att låna ut medel sammanförs med kredittagare som önskar att låna. Momsgruppen ansökte om förhandsbesked för att få veta hur denna verksamhet ska behandlas i mervärdesskattehänseende. Av ansökan framgår följande.
3. Bolaget sköter hela processen när ett lån förmedlas från en kreditgivare till en kredittagare, från granskning av låneansökningar och upprättande av avtal till utbetalning av lån. Därefter sköter bolaget administrationen av kredittagarens inbetalningar av amortering och ränta samt utför vid behov även indrivningsåtgärder.
4. Kreditgivaren registrerar sig i bolagets lånesystem och ingår därefter ett investeringsavtal med bolaget. Kreditgivaren för sedan över det belopp som denne vill låna ut till ett klientmedelskonto varifrån medel fördelas på ett eller flera lån. Kreditgivaren betalar ersättning till bolaget i form av en månatlig serviceavgift som uppgår till en viss procent av vid var tid utestående balans på de lån som kreditgivaren har lämnat.
5. Kredittagaren ansöker om lån via bolagets hemsida och fyller där i uppgifter om bl.a. önskat lånebelopp och önskad återbetalningstid. Lånesystemet matchar uppgifterna med passande kreditgivare. Efter matchningen upprättar bolaget ett skuldebrev mellan kreditgivare och kredittagare. I skuldebrevet anges bolaget som kreditförmedlare och agent för kreditgivaren. Kreditgivaren och kredittagaren känner inte till varandras identitet. För att erhålla lån betalar kredittagaren ersättning till bolaget i form av en fast uppläggningsavgift.

DOM

Mål nr
2644-19

6. Kredittagare som väljer avisering av amortering och ränta genom pappersfaktura eller autogiro betalar en särskild avgift för detta. Avgiften tillfaller bolaget. Om inbetalning inte sker i tid kan kredittagaren även påföras försenings- och påminnelseavgifter. Även dessa avgifter tillfaller bolaget.
7. I ansökan om förhandsbesked ställde momsgruppen sammanlagt sex frågor till Skatterättsnämnden. Nämnden besvarade frågorna på följande sätt.
8. Bolagets tillhandahållande till kredittagaren i form av möjlighet att få ett lån mot en fast avgift som dras från utlånat belopp utgör kreditförmedling och omfattas av undantag från skatteplikt (fråga 1). När det gäller bolagets tillhandahållande till kreditgivaren utgör inte enbart möjligheten att registrera sig på plattformen omsättning av en tjänst eftersom detta tillhandahållande görs utan ersättning (fråga 2). Övriga delar av tillhandahållandet till kreditgivaren har visserligen flera beståndsdelar men då kreditgivaren efterfrågar tjänsten i dess helhet är det fråga om ett enda sammansatt tillhandahållande (fråga 3). De olika beståndsdelarna är alla väsentliga för det sammansatta tillhandahållandet och ingen del kan ses som huvudsaklig i förhållande till övriga delar. Eftersom vissa av deltjänsterna är skattepliktiga omfattas tillhandahållandet inte av undantag från skatteplikt för bank- och finansieringstjänster (fråga 4). De avgifter som tas ut vid utebliven betalning samt för särskilda aviseringsmetoder utgör del av ersättningen för bolagets sammansatta tillhandahållande till kreditgivaren och är därför skattepliktiga (frågorna 5 och 6).

YRKANDEN M.M.

9. *Lendify AB momsgrupp* yrkar att Högsta förvaltningsdomstolen ska ändra Skatterättsnämndens förhandsbesked såvitt avser frågorna 4–6 och förklara att de avgifter som omfattas av dessa frågor inte ska beläggas med mervärdesskatt eftersom de avser tillhandahållanden som antingen är undantagna från skatteplikt eller faller utanför mervärdesskattens tillämpningsområde.

DOM

Mål nr
2644-19

10. *Skatteverket* anser att Högsta förvaltningsdomstolen ska fastställa förhandsbeskedet i de överklagade delarna.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Frågan i målet

11. Frågan i målet är om vissa avgifter som tas ut i samband med förmedling av lån via en digital plattform ska anses avse tillhandahållanden som – helt eller delvis – är undantagna från skatteplikt till mervärdesskatt.

Rättslig reglering m.m.

12. Enligt 3 kap. 9 § första stycket mervärdesskattelagen (1994:200) undantas från skatteplikt omsättning av bank- och finansieringstjänster samt sådan omsättning som utgör värdepappershandel eller därmed jämförlig verksamhet. Med bank- och finansieringstjänster avses, enligt andra stycket, inte notariatverksamhet, inkassotjänster, administrativa tjänster avseende factoring eller uthyrning av förvaringsutrymmen.
13. Undantaget för bank- och finansieringstjänster i mervärdesskattelagen ska tolkas mot bakgrund av bl.a. artikel 135.1 b i mervärdesskattedirektivet (2006/112/EG). Där anges att medlemsstaterna från skatteplikt ska undanta beviljande av och förmedling av krediter samt förvaltning av krediter av den som beviljat krediten.

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

14. För att avgöra om de tillhandahållanden som omfattas av överklagandet helt eller delvis är undantagna från skatteplikt är det nödvändigt att först pröva om de utgör separata tillhandahållanden eller om de ingår i ett enda sammansatt tillhandahållande. Den bedömningen måste göras såväl för den tjänst som tillhandahålls till kreditgivaren som för den tjänst som tillhandahålls till kredittagaren.

15. Enligt Högsta förvaltningsdomstolens mening är det ekonomiska syftet med bolagets tillhandahållanden via den digitala plattformen att förmedla lån mellan kreditgivare och kredittagare. Det är också denna låneförmedling som både kreditgivaren och kredittagaren huvudsakligen efterfrågar. Det som bolaget tillhandahåller förutom att sammanföra kreditgivare och kredittagare, såsom att upprätta avtal, hantera betalningar och vid behov vidta indrivningsåtgärder, framstår som helt underordnat detta huvudsakliga tillhandahållande. Vidare marknadsförs och prissätts tjänsten som en helhet av bolaget och kunderna saknar – bortsett från att kredittagaren kan välja viss aviseringsmetod – möjlighet att påverka innehållet i tjänsten eller att välja bort någon av de delar som ingår i denna. Det är därför i förhållande till såväl kreditgivaren som kredittagaren fråga om ett enda sammansatt tillhandahållande där låneförmedlingen är den huvudsakliga delen och övriga delar är underordnade denna.
16. Frågan om ett sådant sammansatt tillhandahållande är skattepliktigt eller inte avgörs av skatteplikten för den huvudsakliga delen av tillhandahållandet. Det som ska bedömas är därmed om denna del, dvs. låneförmedlingen, är en sådan bank- eller finansieringstjänst i form av förmedling av krediter som ska undantas från skatteplikt enligt 3 kap. 9 § mervärdesskattelagen, tolkad mot bakgrund av artikel 135.1 b i mervärdesskattedirektivet.
17. Enligt EU-domstolens praxis är ändamålet med en förmedlingsverksamhet att göra det som krävs för att parterna ska sluta avtal utan att mellanmannen har ett eget intresse när det gäller avtalets innehåll (CSC Financial Services, C-235/00, EU:C:2001:696, punkt 39 och Volker Ludwig, C-453/05, EU:C:2007:369, punkt 28).
18. Bolagets tillhandahållande innebär att bolaget gör det som krävs för att parterna ska sluta låneavtal. Det förhållandet att bolaget bestämmer vissa villkor i avtalen, t.ex. räntans storlek, innebär inte att bolaget har ett sådant eget intresse när det

DOM

Mål nr
2644-19

gäller avtalens innehåll som medför att det inte skulle vara fråga om en förmedlingstjänst. Den huvudsakliga delen av den tjänst som bolaget tillhandahåller till kreditgivaren respektive kredittagaren är således en sådan förmedlingstjänst som är undantagen från mervärdesskatteplikt.

19. Av detta följer att även övriga delar, såsom de åtgärder som bolaget vidtar vid utebliven betalning, är undantagna från skatteplikt. De avgifter som tas ut för sådana indrivningsåtgärder är således en del av ersättningen för det från skatteplikt undantagna sammansatta tillhandahållandet. Detsamma gäller den avgift som tas ut av kredittagare som väljer att bli aviserade på visst sätt.
20. Skatterättsnämndens förhandsbesked såvitt avser frågorna 4–6 ska ändras i enlighet med det anförda.

I avgörandet har deltagit justitieråden Henrik Jermsten, Kristina Ståhl, Anita Saldén Enérus, Thomas Bull och Mats Anderson.

Föredragande har varit justitiesekreteraren Monika Knutsson.